

САВО КОСТАДИНОВСКИ

Птиците преселници не можат да издржат да не се вратат кај родните гнезда секоја година. А Костадин прекрши десет лета за да се врати дома. Десет години отсутен од дома, како да минаа бргу, а сепак се смениле многу работи.

Туѓинец во туѓина, туѓинец кај своите. Првите дни по враќањето децата го гледаа како јабанџија.

Непознат, а татко.

Дури и за најстариот Васил изгледаше непознат. Како да е, како да не е татко му. Многу е поинаков сега отколку кога замина. Со поинаква лика си го замислуваше. Не можеше да се привикне на него, не можеше да разврзи муабет, не можеше да издржи долго време да го гледа во очите како кога разговараат познати или блиски.

За Костадина децата беа уште поизменети, оти за десет години многу израснале, многу се измениле, сега им е поинаков ликот. Чувствуваше како да почнува да запознава туѓи деца, со кои ќе треба да се зближува, иако се негова крв.

Кога замина ги остави своите најмили, а сега како да се сретнува со туѓинци. Таква ги направила туѓината, и нив и него.

Последните чекори – најтешките чекори. Од радост, ли? Од страв ли? Од некаква неизвесност? Од некое изненадување? Од премногу копнеж за дома? Од преголемата тежина на печалбарењето? Од премногу носталгија? Од неверување што веќе стигнал? Од што ли?

Како да носеше пранги на нозете.

Како да му го земаше нешто здивот во градите.

Како да ја носеше планината на својот грб.

Кога влезе во селото влезе како јабанџија. Првите луѓе што ги видоа како влегуват со Станко кај првите куќи промрмореа дека доаѓаат јабанџии. Набргу ги познаа. Веднаш го позна и Евдокија кога влезе Костадин во дворот. И Васил знаеше кој дошол. По него од дома излезе Мојсо, па Аврам. Најмалиот син Јанко се скри дома. Му беше срам од непознатиот. Иако сфати кој е непознатиот, мајка му му објаснуваше дека дошол татко му од Америка, но залудно.

Не правеше разлика меѓу непознат и татко му. Првпат го гледаше, како и сите други јабанџии што ги гледа првпат.

Необична беше средбата во дворот.

Имаше радост, а во радоста многу тага.

И прегрнување и солзи.

Откако растреперен се испоздрави со сите и откако прошета низ куќа, излезе во

дворот и седна под сенка да го смири здивот од патувањето и од средбата со најблиските.

Седна под јаболкницата што ја насади пред повеќе од десет години, ден пред заминување од дома. Таа со бујна крошна, тој со бела коса.

Седна под ладовината на аманетното дрво во тоа жешко попладне, а во него с# уште гореше силен оган, што го зафати со последните чекори до дома. И сонцето е уште високо и силно пече, и огнот во него уште силен како да не им веруваше на очите. Конечно дома.

Секогаш кога ќе пристигнеш некој во селото, сите брзо дознаваа. Веста за доаѓањето на печалбарите како молња се рашири. Почнаа да доаѓаат соседите, роднините, селаните... за да се поздрават со печалбарот кој дотогаш на најдолго време го имаше напуштено селото.

Куката беше полна со радост.

Вечерта радоста излегуваше од покривот.

А Костадина го потиснуваше тагата. Дури и дома, а не само во Детроит.